

OBSAH

<i>Předmluva</i>	13
<i>Úvod</i>	17
I. FILOSOFIE V BYZANCI	25
Historické a kulturní mezníky	26
Badatelské instituce	27
Myslitelé a myšlenkové směry: raný středověk	32
<i>Filosofické disidentství: Harrán.</i>	32
<i>Theologické disidentství: nestoriáni a monofysité</i>	32
<i>Byzantské myšlení do Fótia</i>	36
Dionysios Aeropagita (6. století)	37
Fótios (asi 820–891)	39
11.–12. století	40
Michaél Psellos (1018 – asi 1078)	40
Jan Italos (vrchol činnosti kolem roku 1055)	44
Eustratios z Nikaie (asi 1050 – asi 1120)	46
Michaél z Efesu (vrchol činnosti kolem roku 1110)	48
Isák Komnénos Sebastokrátór (vrchol činnosti kolem roku 1140)	49
Vztahy se Západem. 12.–13. století	50
13. století	52
14. století	54
Nikéforos Chúmnnos (asi 1250–1327)	55
Theodóros Metochités (1270–1332)	55

<i>Hésychastický spor</i>	55
Barlaam ze Seminary a Řehoř Palamas	56
Nikéforos Gregoras (asi 1295–1360)	58
<i>Vliv Západu: tomismus a antitomismus</i>	58
15. století	60
<i>Platonismus a aristotelismus</i>	61
Gemistos Pléthón (1355/1360 – asi 1452).	61
Geórgios Scholarios (asi 1405–1472)	63
Odkaz Byzance	64
II. ISLÁM NA VÝCHODĚ	66
Filosofie v prostředí islámu a filosofie islámu	66
Geopolitické podmínky: dobytelská tažení v 7. století	67
Islamizovaný Východ	70
Filosofie za Umajjovců	75
<i>Harrán neboli přeživší pohanství</i>	75
<i>Svět syrsko-perského křesťanství</i>	78
Jakobitský aristotelismus v 7. století: Qennešrin	79
Jan z Damašku († před rokem 754) a melkitská tradice	80
Abbásovské období	82
<i>Abbásovský zlatý věk (750–945/946)</i>	82
Role křesťanů	82
Filosofie v arabštině	83
Překlady a překladatelé.	84
Překlady Aristotela	85
Platonismus a novoplatonismus. Platón	87
Plótinus a „Aristotelova theologie“	87
Proklos a „Kniha o čirém dobru“	90
Metody překladu	93
<i>Křesťanští filosofové v Bagdádu</i>	95
Hunajn ibn Isháq (808–873)	95
Abú Bišr Mattá ibn Júnus († 940)	96
„Bagdádský spor“	96
Jahjá ibn 'Adí (893/894–974).	99

<i>Odpor vůči islámu. Mazdovská reakce</i>	101
<i>Filosofie (falsafa) a theologie (kalám) v zemi islámu</i>	102
Kalám: transkulturní fenomén	103
Hnutí mu'tazila, jeho příznivci a odpůrci	106
Aš'arí (874–935)	107
Al-Kindí (asi 800 – asi 866)	108
<i>Krize 10. století. Byzantské znovudobytí a období tří chalífátů</i>	111
Abú Bakr ibn Zakaríjja ar-Rázi (864–925)	113
Abú Hátim ar-Rázi († 933)	114
Rozkvět mystiky: súfismus	115
Al-Fárábí (870–950)	117
<i>Bújovské období.</i>	120
Abú Sulajmán al-Mantiqí (asi 912– asi 985).	121
Abú 'Alí Ahmad ibn Muhammad ibn Ja'qúb Miskawajh	121
Ibn Síná (980–1037)	121
Východ a Západ. Velká témata Avicennovy filosofie	124
<i>Obrat 11. století. Seldžucké období</i>	128
Theologická reakce	128
Al-Ghazálí (1058–1111)	129
Šahrastání (1086–1153).	132
Abú 'l-Barakát al-Baghdádí († po roce 1164)	133
Fachruddín ar-Rázi (1149/1150–1209).	138
'Abdallatíf al-Baghdádí († 1231)	140
<i>Mongolské období</i>	141
Násiruddín at-Túsi (1201–1274)	141
Ibn Tajmíja (1263–1328)	143
Ídží (1281–1355)	144
III. ISLÁM NA ZÁPADĚ	145
Zrod muslimského Španělska	147
Z Bagdádu do Córdoba. Přenos pokračuje	149
Filosofie v epoše chalífátu. Ibn Hazm z Córdoba (994–1064)	150
Almorávidé (1086–1147).	153
„Zaragozská kontroverze“. Ibn al-Síd al-Bataljawsí (1052–1127)	154
Ibn Bádžža († 1139)	154

Režim osamělého aneb vznik politiky	156
Almohadské období (1147–1269)	161
<i>Ibn Tufajl († 1185)</i>	162
Ibn Tufajl a Gundissalinus: latinský avicennismus a „španělská“ filosofie	164
<i>Ibn Rušd (1126–1198)</i>	168
Filosofie a náboženství	171
Monopsychismus	177
Averroistická psychologie poznání z moderního pohledu.	183
<i>Po Averroovi</i>	188
Ibn Sab'ín (1218–1270).	190
Konec filosofie, nebo filosofie konce?	191
IV. ŽIDOVSKÁ FILOSOFIE	194
Židovská filosofie v zemi islámu.	196
<i>Židovský kalám</i>	196
<i>Židovská falsafa, nebo židovská filosofie?</i>	198
Isháq al-Isrá'ílí (asi 855 – asi 955/956)	201
Šlomo ibn Gabirol (1021–1051)	205
Jehuda ha-Levi (1075–1141)	212
Maimonides (1135/1138–1204)	218
Židovská filosofie v křesťanském světě	228
<i>Židovské překladatelské hnutí</i>	229
13. století	229
Provence. Krize let 1230–1233.	230
Šem Tov ben Josef Ibn Falaquera (asi 1223/1225 – po 1291)	230
Jicchak Albalag (vrchol činnosti kolem roku 1270) a „židovský averroismus“	231
Španělsko. Filosofie a kabala.	235
Spory s křesťany.	236
Itálie. Setkání se scholastikou	237
14. století	238
Gersonides (1288–1344)	239
Moše z Narbonne (1300–1362).	242
15. století	244

V. RANÝ LATINSKÝ STŘEDOVĚK	248
Boëthius (480–524).	251
<i>Bytí a jsoucno: ontologická diference</i>	252
<i>Boëthiovská onto-logika a teorie kategorií</i>	255
<i>Sémantika konkrétních termínů a paronymie</i>	257
Po Boëthiovi	259
Barbarský Západ	261
Mnišství a theologie	264
Karolinská renesance	266
<i>Jan Scotus Eriugena (asi 810–asi 870)</i>	272
<i>Gotšalk z Orbais († asi 869) a Hinkmar z Remeše (806–882)</i>	277
VI. JEDENÁCTÉ STOLETÍ	280
Fulbert z Chartres (asi 960–1028)	281
Abbon z Fleury (asi 945–1004)	282
Boží všemohoucnost: zrod problému	284
Obnova sporu o eucharistii	289
<i>Lanfrank z Pávie (asi 1010–1089)</i>	289
<i>Berengar z Tours (asi 1005–1088)</i>	290
Anselm z Canterbury (1033/1034–1109)	292
<i>Význam a nazývání</i>	293
<i>Anselmova originalita a pozdější působení</i>	297
<i>Důkaz Boží existence. Anselm a ontologický důkaz.</i>	301
VII. DVANÁCTÉ STOLETÍ	305
Geokulturní paradox Západu	307
Dvě renesance 12. století	308
Latinský svět po rekonkvistě. „Originální evropská tradice“	310
Školy 12. století: Chartres a Saint-Victor	311
Pařížští dialektikové: nominálové a reálové	317
<i>Petr Abélard (1079–1142)</i>	319
Problematika universálií	319

Teorie statutu. Ne-realismus	321
Interkulturní dialog	323
<i>Gilbert z Poitiers a porretánci</i>	325
<i>Adam z Balshamu († před 1159) a adamité.</i>	329
Proti dialektice. Bernard z Clairvaux (1090–1153)	333
Zrození scholastické theologie. Sentence. Sumy	336
Zrod politické filosofie	340
<i>Jan ze Salisbury (asi 1125–1180)</i>	340
První styky s islámem	342
<i>Adelard z Bathu († asi 1142).</i>	
<i>Heřman z Carinthie (vrchol činnosti kolem roku 1143)</i>	342
<i>Překladaatelé z Toleda</i>	343
Gerhard z Cremony	344
Jan Avendaud Španělský	344
Dominicus Gundissalinus.	345
<i>Řecká žíla</i>	346
První arabskomuslimské vlivy: zrod latinského avicennismu	346
Poslední odpor. Alanus ab Insulis (asi 1120–1202/1203)	348
<i>Záhada jménem „Liber XXIV philosophorum“</i>	349
 VIII. TŘINÁCTÉ STOLETÍ	 352
Filosofická knihovna scholastiky	353
<i>Platonismus</i>	353
<i>Aristotelés</i>	355
<i>Aristotelismus ve 13. století</i>	360
Universita.	364
<i>Uspořádání universitního života.</i>	368
<i>Počátky universitního myšlení: první mistři</i>	372
Averroes latinus.	379
Logica modernorum	382
<i>Teorie supozice</i>	382
<i>Teorie odvození. Hra obligací</i>	389

Scholastika	392
<i>Albert Veliký</i>	392
Albert Veliký a německá filosofie	394
Mentální blaženost	398
<i>Bonaventura (1217–1274)</i>	399
<i>Tomáš Akvinský (1225–1274)</i>	401
Analogie bytí	403
Proti Averroovi	406
Universitní odsuzující výnosy: 1241, 1270, 1277	408
Roger Bacon († 1294)	412
IX. ČTRNÁCTÉ STOLETÍ	414
Jan Duns Scotus (1265–1308)	416
<i>Několik témat skotistického myšlení</i>	416
<i>Boží všemohoucnost</i>	418
Dietrich z Freibergu (1250–1320)	420
Mistr Eckhart (asi 1260–1328)	421
Ockham (asi 1285–1349) a „ockhamismus“	424
<i>Klíčová témata ockhamovské filosofie.</i>	
<i>Pansémiotika a „jazykové obnažení světa“</i>	425
Logika v krizi: spor o universálie	430
Suverenita logiky: fyzika reálná a imaginární	437
Nominalismus a filosofie přírody	438
Intelektualismus, logicismus, evangelismus: rozkvět politiky.	443
<i>Universita jako mocenská struktura</i>	444
<i>Dante Alighieri a politický ideál university</i>	446
<i>Papež, král a císař</i>	449
<i>Politika a theologie</i>	456
X. PATNÁCTÉ STOLETÍ	464
Nástup žen	466
Spoutaná universita a politická zápletka	467
Albertismus, tomismus, nominalismus.	469

<i>Jan z Maisonneuve neboli de Nova Domo († 1418)</i>	469
<i>Jan Gerson (1363–1429)</i>	470
<i>Heimeric de Campo (1395–1460)</i>	471
<i>Mikuláš Kusánský (1401–1464)</i>	473
<i>Kritické zkoumání Koránu</i>	474
<i>Závěr</i>	477
<i>Souhrnný chronologický přehled</i>	481
<i>Seznam zkratek</i>	493
<i>Seznam literatury</i>	494
<i>Jmenný rejstřík</i>	533
<i>Ediční poznámka</i>	551